

ПРЕС КЛИПИНГ

29. фебруар 2016.

НАСЛОВИ

Крајем марта аукција за Млекару Шабац (стр.2)

У "Хутцхинсону" 200 радних места (стр.3)

Топли оброк не плаћа сваки трећи газда (стр.3)

НСЗ: Најтеже дактилографима, конфекционарима, кројачима... (стр.4)

Отворена фабрика за аутоделове у Руми, посао за 200 радника (стр.6)

Удовички: Плате у предузећима регулише тржиште, а не закон (стр.8)

Радници ФАП данас са представницима Владе (стр.9)

Просветари иду код Вучића, на корак од штрајка (стр.9)

Срђан Вербић: Звао сам многе у Владу, нису хтели (стр.10)

Да ли су синдикати способни да се изборе за трајније побољшање радничких права? (стр.12)

Крајем марта аукција за Млекару Шабац

Аутор: А. Милошевић

Интересовање за Млекару у последњих неколико месеци исказали су француски гиганти Лакталис и Даноне, немачки Мегле, али и Свислајон - Таково, а није искључено ни да сам Богићевић купи Млекару

Београд - Млекара Шабац у стечају, фирма у власништву Мирослава Богићевића, биће понуђена на аукцијску продају 29. марта. Како се наводи у јавном позиву за учешће на аукцији, почетна цена ће бити 792,64 милиона динара, то јест око 6,4 милиона евра.

Уколико би Млекара била продата по почетној цени, тиме би се намирило тек око пет одсто потраживања поверилаца и то само по кредиту од 120 милиона евра који је 2011. године концерну Фармаком одобрио ИФЦ (комерцијални огранак Светске банке) заједно са Комерцијалном, Чачанском, Ерсте и Интеза банком. Поменути зајам је дат читавој Фармаком групи и био је намењен понајвише развоју рударског комплекса, али је и Млекара Шабац била један од јемаца, заложивши практично целокупну своју имовину за покриће кредита.

Према незваничним информацијама, начелно интересовање за Млекару у последњих неколико месеци исказали су француски гиганти Лакталис и Даноне, немачки Мегле, али и Свислајон - Таково, то јест Родољуб Драшковић, а није искључено ни да сам Богићевић купи Млекару, посредством треће фирме. Извесно је да Млекару намерава да купи и Ми фајненс, фирма у саставу брокерске куће Медиоланум, у власништву Велимира Јовановића.

Јовановић је тренутно закупац Шабачке млекарне, који са стечајним управником има уговор по којем читаву млекару изнајмљује за око 9.000 евра месечно, а производњу махом извози у Русију.

Подсетимо, након што су банке блокирале Млекару, само дан после састанка у Министарству финансија посвећеном Фармаком који су водили данашњи градоначелник Београда Синиша Мали - тада саветник вицепремијера Александра Вучића и Ивица Којић, тада државни секретар, а данас шеф кабинета премијера Вучића, направљен је тројни аранжман између Млекарне, Медиоланума и нове фирме Фармаком фајненс (ФФ), којим су новчани токови у највећој мери измештени из Млекарне. Тиме је омогућено да се производња настави упркос блокади рачуна, а да повериоци - банке - не добију свој новац.

Аранжман је функционисао тако што је Млекара целокупну производњу, уз попуст од 45 одсто плус додатне рабате - дакле скоро по произвођачкој цени, продавала Фармаком фајненсу, који је затим робу продавао супермаркетима. Да би Млекара могла да ради био јој је потребан новац, који је Фармаком фајненсу уз високу камату обезбедио Медиоланум у укупном износу од пет милиона евра. Млекара је уместо новца, кад год је то било могуће, добијала сировине за производњу, чиме се избегавало да на њен рачун лежу уплате.

Супермаркети су плаћали за робу ФФ-у, који је враћао дуг Медиолануму и плаћао Млекари, чиме се настављала производња. Медиоланум је имао залогу на свим потраживањима Млекарне и ФФ-а и право да надзире сваки корак у производњи и продаји.

Банке су пристале на овакав аранжман, иако је њиме сав профит одлазио трећим лицима, а не њима, на шта је директно утицао Синиша Мали, делујући у својству премијеровог саветника за

економска питања, о чему је Данас већ писао, позивајући се на званични записник са седнице Одбора поверилаца државних банака.

На крају је на место ФФ ушла фирма Ми фајненс - у власништву Медиоланума, која је после постала и закупац Млекаре. Закуп истиче средином марта и остаје да се види да ли ће га стечајни управник Милијан Рафајловић продужити, нарочито с обзиром на имејл преписку која указује да су током трајања "тројног аранжмана" одређена документа антидатирана, због доласка пореских инспектора, о чему је Данас такође писао.

На крају, питање је и да ли ће се на аукцији иједан купац појавити, јер би се у случају неуспешне продаје отворила могућност да на следећој аукцији почетна цена буде још нижа.

У "Хутцхинсону" 200 радних места

Аутор: С. Џакула

Рума - Фабрика за производњу црева за раскладне уређаје за аутомобилску индустрију отворена је у Руми. Реч је о инвестицији познате француске компаније "Хутцхинсон", којој је ово прва фабрика у Србији.

Вредност инвестиције је 7,3 милиона евра, а посао ће добити 200 радника. У почетку ови производи ће бити намењени домаћем тржишту, "Фиату", али се касније планира и извоз у Немачку, Француску и Италију - тачније за компаније "Мерцедес", "Сузуки" и "Рено". Између неколико земаља - Бугарске, Македоније и Турске - "Хутцхинсон" се определио за Србију и Руму.

Премијер Александар Вучић је, пуштајући у рад ову фабрику заједно са амбасадорком Француске Кристин Моро, истакао да је Влада Србије издвојила 1,9 милиона евра подстицаја, а румска општина је бесплатно уступила 7,86 хектара грађевинског земљишта у радној зони "Запад" и изградила приступне саобраћајнице. Вучић је истакао да се разматра могућност да се фабрика прошири и касније додатно упосли још око 400 радника.

Директор "Хутцхинсона" у Србији Оливије Шато је истакао добру сарадњу са Владом Србије и локалном самоуправом, тако да је ова инвестиција реализована у рекордном року - 8. јула прошле године је потписан уговор о бесплатном уступању земљишта, а 27. фебруара фабрика је отворена.

У том периоду првих 70 радника је било на обуци у погонима ове компаније у Пољској. Амбасадорка Француске Кристин Моро је указала на податак да у Србији ради стотинак француских фирми у којима је запослено око 10.000 радника.

Топли оброк не плаћа сваки трећи газда

Аутор: Д. Млађеновић

Мало ко се још сећа да су некада запослени у оквиру фирме имали ресторане/кухиње у којима су могли по повољним ценама да поједу нешто. Тада су радници уместо новца за топли оброк добијали бонове у одговарајућој вредности, а такав начин исхране углавном је заборављен иако

још има фирми у којима се организује исхрана. Сада би топли оброк углавном требало да се исплаћује у новцу, а да ли ће се можда вратити бонови или неки други начин исплате топлог obroка показате време.

Наиме, ових дана је одржан састанак на којем се разговарало управо о систему бонова или ваучера за исхрану радника у ресторанима и трговинама, као можда бољем начину за остваривање овог права радника него што је садашњи. Потпредседник Савеза самосталних синдиката Србије Душко Вуковић је рекао да око 30 одсто послодоваца у Србији не исплаћује запосленима топли оброк иако је то законска обавеза, те да би се, евентуалним увођењем бонова, односно ваучера за исхрану, то могло променти, а да би се на тај начин повећао број послодоваца који исплаћују топли оброк. Вуковић је истакао да је исплата топлог obroка преко бонова или ваучера уобичајен у многим државама Европске уније, али и неким другим и да се примењује већ дуго и успешно.

По мишљењу председнице Асоцијације слободних и независних синдиката Ранке Савић, за запослене је најбоље да се топли оброк исплаћује у новцу.

- По закону радник има право на топли оброк и потребно је то поштовати јер је то елементарно право запосленог, као и исплата трошкова за превоз и регрес - каже Ранка Савић.

Она указује да је веома тешко рећи колико послодоваца исплаћује топли оброк, а колико је њих који избегавају то да чине и да би то требало да утврде инспекцијски и државни органи. Она, ипак, каже да многи послодавци, приликом исплате зарада, обрачунски приказују да је плаћен и топли оброк, али да је реч само о књиговодственом приказивању.

- То заправо значи да је, уколико је неко уговорио зараду од рецимо 30.000 динара, топли оброк, као и регрес и превоз не могу бити саставни део тог износа. Међутим, многим се, у оквиру те уговорене зараде исплаћују, односно обрачунски приказују и ове ставке, пре свега топли оброк и регрес, па им је, у ствари, зарада мања за висину тог износа - каже Ранка Савић. По њеним речима, како ће се исплаћивати топли оброк део је уговора о раду који сваки радник потписује приликом заснивања радног односа. Међутим, многи радници не воде рачуна о свим одредбама уговора о раду који потписују, а кад се једном потпише, тешко да се одредбе могу променти. Зато је, указује Ранка Савић, потребно добро водити рачуна о томе шта садржи уговор о раду и то не само када је топли оброк у питању.

Колективни уговор решава проблем

- На основу одредби Закона о раду исплата топлог obroка није обавеза, већ се послодавцу оставља могућност да може да га исплати, а колективним уговором то се на квалитетнији начин регулише. Запослени који имају потписане колективне уговоре, а реч је углавном о онима у државној управи или јавним предузећима, у бољој су позицији од радника раде у неким другим предузећима - каже Ранка Савић.

НСЗ: Најтеже дактилографима, конфекционарима, кројачима...

Извор: Танјуг

На евиденцији Националне службе за запошљавање (НСЗ) налазе се лица која су без запослења већ годинама, а најтеже је стручњацима из конфекционарске делатности, дактилографима, текстицима, кројачима текстила, шивачима, књиговођама...

Они припадају занимањима који најдуже чекају на запослење, а знатно боље за руком запошљавање иде ИТ стручњацима, дипломираним економистима, струковним васпитачима, дипломираним правницима, економистима, докторима медицине, стоматолозима, показују подаци НСЗ.

Најтраженија занимања у 2015. години су и даље били ИТ стручњаци, дипломирани машински инжењери, инжењери електротехнике, дипломирани економисти, дипломирани правници, лекари опште медицине и дипломирани фармацеути.

Ти високообразовни профили најбрже долазе до посла, односно имају највеће шансе за запошљавање на тржишту рада, кажу у НСЗ.

Иначе, у 2015. години 246.796 особа са евиденције НСЗ успело је да се запосли, а највише запошљавања забележено је у прерађивачкој индустрији, трговини на велико и мало, административним и помоћним услужним делатностима, каже директор НСЗ Зоран Мартиновић.

Просечна дужина тражења посла лица са евиденције НСЗ је четири године и месец дана. Иначе дугорочном незапосленошћу сматра се период чекања преко 12 месеци, али постоје лица која се налазе на евиденцији НСЗ пеко шест година без запослења, каже директор Мартиновић. Просечна дужина тражења посла је најмања код дипломираних економиста, струковних васпитача, дипломираних правника, струковних економиста, доктора медицине, стоматолога. Они у просеку чекају на запослење годину до две дана.

Када је реч о могућностима запошљавања лица на отвореном тржишту рада, морају се узети у обзир минимум два основна параметра - потражња послодаваца и број лица конкретних профила, каже Мартиновић.

Примера ради, податак о томе да неколико година уназад бележимо велику потражњу за занимањем као што је продавац, не значи и велике шансе за лица која су се образовала за обављање овог посла, имајући у виду да је њихов број на евиденцији НСЗ чак 10 пута већи, а поред тога, велики број лица других образовних профила такође представља потенцијалне кандидате за то радно место, рекао је Мартиновић.

Слична ситуација је са дипломираним економистима, јер и поред тога што су исказане потребе послодаваца за овим занимањем највеће и да је број запослених лица са евиденције такође највећи, због великог броја лица са овим профилем, највише је и незапослених лица са тим занимањем на евиденцији НСЗ.

Такође, када је реч о ИТ занимањима, пријављене потребе не осликавају право стање ствари на тржишту рада јер се лица са овим занимањима често запошљавају преко специјализованих сајтова, такозваним "регрутовањем" као и захваљујући сопственом ангажовању у процесу тражењу посла, објашњавају из НСЗ.

Према подацима НСЗ, просечна дужина тражења посла највећа је код помоћника конфекционара (осам година и осам месеци), помоћника дактилографа (седам година и девет месеци), шивачи текстила чекају више од седам година, затим приближно толико чекају и кројачи текстила.

Шивачи у конфекцији на запослење чекају скоро седам година, машински техничари више од шест година, као и управни техничари, прелци, ткачи и књиговође.

Просечна дужина тражења посла је најмања код дипломираних економиста - годину и пет месеци, а приближно толико чекају и струковни васпитачи, дипломирани правници, струковни економиста, а нешто више доктори медицине.

Техничар за заштиту животне средине чека на запослење у просеку две године, а такође приближно толико и доктор стоматологије.

Исту муку муче и електротехничари за рачунаре, дипломирани инжењер архитектуре/ мастер инжењер архитектуре, као и механичар за расхладне уредаје.

Када су у питању профили нижег нивоа образовања, лакше долазе до посла књиговође, рачуновође, електротехничари - електронике, рачунара, рачунарских мрежа и телекомуникација, машински техничар-конструктор, техничари за компјутерско управљање, радници на обезбеђењу - техничари обезбеђења, медицинске сестре, кувари, возачи, комерцијални техничари, административни техничари...

Отворена фабрика за аутоделове у Руми, посао за 200 радника

Извор: Танјуг

Фабрика делова за аутоиндустрију Хачинсон, која ће запослити 200 радника, отворена је данас у Руми, уз присуство премијера Александра Вучића. Вучић је обишао погоне, где му је руководство фабрике показало машине, и пустио у рад аутоклаву.

Хачинсон ће у Руми производити гумена црева за раскладне уређаје на аутомобилима и њима ће снадбевати реномиране произвођаче попут Мерцедеса, Фијата, Сузукија, Реноа.

Општина Рума је инвеститору из Француске уступила 7,8 хектара земљишта на коме је компанија изградила производни погон од близу 6.000 квадратних метара, а вредност инвестиције процењена је на 7,3 милиона евра.

У овој фабрици делова за аутоиндустрију посао ће добити 200 незапослених грађана општине Рума.

Како је раније најављено, план је да се извози у Немачку, Мађарску, Италију и Русију, а руководство фабрике је истицало да поред геостратешког положаја овај део Србије има и квалификовану и квалитетну радну снагу.

Марко Добричевић (21), ангажован на машини аутоклаву, каже за Танјуг да је претходно прошао обуку у погонима компаније у Пољској и да му много значи што ће радити у Хачинсону, будући да је био на бироу за незапослене.

"Много ми значи што су ме повукли са бироа, а обука у Пољској била је дивно искуство за мене, иако у неким моментима није било лако", рекао је Добричевић.

Вучић: Србија јесте најбоље место за улагање

Премијер Александар Вучић изјавио је данас, после отварања фабрике аутоделова Хачинсон која ће запослити 200 радника у Руми, да Срем може да прими још инвестиција и да је Србија најбоље место за улагање.

Вучић је на отварању фабрике рекао да није био нимало лак посао убедити Хачинсон да дође у Србију, будући да су размишљали и о Македонији, Бугарској, Турској.

"Срећан сам што сте изабрали Србију, јер Србија јесте најбоље место за улагање", рекао је Вучић, додајући да је Хачинсон трећа фабрика која је отворена у Руми, а да ће још једна бити отворена ускоро.

Он је поручио да локалним власима у том делу Србије да Срем може да прими још фабрика и да Стара Пазова, Инђија, Пећинци да треба да се "такмиче" да привуку инвеститоре.

Премијер је захвалио амбасадорки Француске Кристин Моро на подршци, наводећи да и отварање ове фабрике може да значи ренесансу француско-српских трговинских односа.

"Надам се да трговинска размена у наредне две године може да дође до милијарду евра", рекао је Вучић.

Он је истакао да је влада уложила 1,9 милиона евра подстицаја, да је локална самоуправа дала земљиште и приступне саобраћајнице и подвукао да то и јесте посао власти.

"Срећни смо што ће 200 људи по уговору добити посао, мислим да ће их бити и 300, а разговарамо о томе да се овде производе и црева за гориво, што би значило још 400 запослених", рекао је Вучић.

Премијер је нагласио да није лако привући стране инвеститоре у Србију, те нагласио да, на пример, са Хачинсоном није било довољно отићи једном на састанак, већ више пута како би се договорили инвестиција.

"Влада је дала допринос, како субвенцијама, тако и учешћем у преговорима", рекао је Вучић.

Вучић је истакао да је Рума од јануара 2014. до краја 2015. године смањила број незапослених на евиденцији Националне службе за запошљавање за 1.375 што је велики успех за ту општину.

Директор Хачинсона за Србију Оливије Шато рекао је да је та компанија могла да наставимо да улаже у земље у којима већ послује, попут Пољске, Ццешке, Бразила, Кореја... али им је "било драже да се упусте у нову пустоловину".

"Изабрали смо Србију након истраживања, а унутар Србије изабрали смо Руму јер је близу ауто индустрија. Изабрали смо да уложимо овде и због квалитета и расположивости људског ресурса. Услови за успех овог пројекта пре свега су везани за квалитет људи", објаснио је Ссато додајући да ће ова компанија такође водити рачуна и о заштити животне средине.

Шато је подсетио да је инвестиција вредна 7,3 милиона евра и да ће бити запослено 200 радника, а да Хачинсон у свету укупно запошљава 38.000 људи у 24 земље. Укупан годишњи пословни промет те фирме је 3,5 милијарди евра.

Он је навео да ће та компанија у Србији производити гумена црева за хлађење мотора, намењена пре свега за српску индустрију и тржиште, али и за извоз у Немачку, Француску, Италију.

Шато је поручио да се нада да ће се лепа сарадња Хачинсона, локалне заједнице и Владе Србије наставити.

Амбасадор Француске у Србији Кристин Моро рекла је да отварање фабрике Хачинсон потврђује интересовање француских предузећа за Србију, у којој укупно запошљавају више од 10.000 радника.

"Упркос светској економској кризи, трговинска размена између наше две земље од 2009. године не престаје да се развија, да би 2015. године достигла 750,4 милиона евра", навела је Моро и подсетила да је просле године трговинска размена порасла за 20 одсто.

Она је рекла да су два нова француска предузећа отворена у близини Београда прошле године, а да већ присутна предузећа шире своје активности.

Председник општине Рума Слађан Манчић рекао је на отварању да је уговор о додели 8,6 хектара земљишта потписан још у јулу прошле године и да је план да до краја ове године буде запослено 200 радника.

Он је рекао да је од великог значаја што је француска компанија ставила Руму у ред градова са повољном инвестиционом климом.

"Све то не би било тако да нам влада није дала ветар у леђа", рекао је он.

Фабрика делова за аутоиндустрију Хачинсон, која ће запослити 200 радника, отворена је данас у Руми, уз присуство премијера Александра Вучића.

Вучић је обишао погоне, где му је руководство фабрике показало машине, и пустио у рад аутоклаву.

Хачинсон ће у Руми производити гумена црева за рсхладне уређаје на аутомобилима и њима ће снадбевати реномиране произвођаче попут Мерцедеса, Фијата, Сузукија, Реноа.

Хачинсон ће у Руми производити гумена црева за расхладне уређаје на аутомобилима и њима ће снадбевати реномиране произвођаче, попут Мерцедеса, Фијата, Сузукија, Реноа.

Општина Рума је инвеститору из Француске уступила 7,8 хектара земљишта на коме је компанија изградила производни погон од близу 6.000 квадратних метара, а вредност инвестиције процењена је на 7,3 милиона евра.

У овој фабрици делова за аутоиндустрију посао ће добити 200 незапослених грађана општине Рума.

Удовички: Плате у предузећима регулише тржиште, а не закон

Извор: Бета

Министарка државне управе и локалне самоуправе Србије Кори Удовички изјавила је да јавна предузећа нису део Предлога закона о платама запослених у јавном сектору, јер те плате треба да се стичу на тржишту, док ће оне на које се закон односи увек бити плаћане из државног буџета.

"Не регулишу се плате о јавним предузећима овим законом, када би то радили ишли би даље у централни систем, а не ближе уређеној земљи. Плате се уређују у јавним предузећима бољим корпоративним управљањем и бољом контролом", рекла је Удовички у Скупштини Србије током расправе о предлогу закона у појединостима.

Она је додала да јавним предузећима треба да се управља као да су тржишна, што и јесу, и која морају да имају одличан надзор државе и грађана.

Према њеним речима, у овом закону се уређују оне плате које и сад и у будућности морају да буду из буџета Србије, то су плате које се не стичу на тржишту.

"Тачно је да мора да се уведе ред у јавна предузећа, она вероватно јесу рак рана у Србији.

Грађане вероватно боле плате оних које су непримерене у односу на јавни сектор, који има неупоредиво мање, али ова влада би била далеко неодговорнија када би доносила мере које заиста тај проблем неће решити", истакла је министарка одговарајући на критике опозиције. Посланик Социјалдемократске странке Марко Ђуришић затражио је да се тај закон позабави јавним предузећима, Народном банком Србије и запослених у јавним медијским сервисима, јер је то област која највише захтева ред, са чим су се сложили и посланици Демократске странке. Посланик Српске напредне странке Александар Мартиновић рекао је да се ДОС не мења и да наставља с демагогијом и бацањем прашине грађанима у очи, уз напомену да је обавеза доношења овог закона била још пре десет година.

"Али закон није донет. Није им политички одговарало да постоји закон који би омогућио запосленима у јавном сектору да за исти рад, искуство, образовање примају исту или приближно једнаку плату, није им одговарало, јер су на сваке изборе ишли победити пошто пото, без обзира какве ће то економске последице имати по државу", оценио је Мартиновић. Он је навео да је јавни сектор у овом закону дефинисан по стандардима Светске банке и Међународног монетарног фонда, а по тим стандардима јавна предузећа не спадају у јавни сектор.

Полемика у парламенту је жустра, а у једном је моменту посланик странке Заједно за Србију Благоје Брадић рекао посланику СНС Марјану Ристичевићу да "лаже као пас", јер се осетио прозваним на критике, које је Ристичевић упутио против "једног директора РФЗО у Нишу".

Радници ФАП данас са представницима Владе

Извор: Бета

Штрајкачки одбор радника Фабрике аутомобила Прибој (ФАП) данас ће у Београду на састанку са представницима Владе Србије затражити гаранције државе да та фабрика неће бити угашена после 31. маја, када истиче рок за заштиту предузећа у реструктурирању од наплате поверилаца.

Генерални штрајк радника ФАП који је почео 23. фебруара ујединио је раднике и руководство Прибоја у намери да се фабрика и радна места очувају по сваку цену јер сматрају што би гашењем тог предузећа замро и сам град, наведено је у саопштењу Штрајкачког одбора. Запослени страхују, како је истакнуто, да би повериоци, као и лоши потези менаџмента и интересних група могли ФАП да "гурну у тотално уништење".

"Радницима ФАП више није примарна само исплата заосталих зарада и повезивање радног стажа, већ искључиво њихова даља судбина и шта ће бити са фабриком након 31. маја када престаје свака помоћ државе предузећима у реструктурирању", наводи се у саопштењу. На списку предузећа чија заштита од поверилаца истиче крајем маја је 10 предузећа.

Просветари иду код Вучића, на корак од штрајка

Извор: Б92

Београд -- После прошлонедељног штрајка упозорења, синдикати у просвети би у понедељак требало да се нађу за истим столом са премијером Александром Вучићем.

Просветари траже да Влада испуни оно што је договорено још прошле године. Један час без наставе као упозорење министарству просвете и Влади да више не желе да чекају.

"Наши захтеви су исти они захтеви које смо имали током петомесечног штрајка. Од та три захтева која смо ми тада поставили, ја ћу подсетити, враћање 20 одсто плате, други платни разреди, испуњен је само трећи, а то је доношење посебног колективног уговора. Ова прва два и даље нису, иако смо их потписали", рекла је Јасна Јанковић из Уније синдиката просветних радника Србије.

Просветари понављају да је последњим законским одредбама нанета огромна штета наставницима и професорима. Незадовољни су и законом о платама о јавном сектору јер кажу ни он не доноси побољшање њиховог статуса.

“Не тражимо ништа, тражимо само да се спроведе споразум. Из тих разлога смо покренули преговарање пред Агенцијом за мирно решавање радних спорова и Министарство просвете је прохватило. Још само да видимо да ли ће и Влада јер виновници не могу бити условно речено из Министарства просвете, већ и финансија, можда и локалне управе јер се у споразуму сви помало за понеки део обавезују. Једино су просветни радници они који морају све да спроведу за минималну или катастрофално малу плату”, каже Томислав Живановић из Синдиката просветних радника “Независност”.

Разговор са премијером искористиће кажу и да га подсети на опредељење Владе да је образовање један од најважнијих задатака које је сама Влада поставила.

“Ја очекујем да ће Влада нешто понудити сутра, а ми ћемо онда то размотрити и видети шта ћемо даље. Ми смо сад у једној помало чудној ситуацији, да смо се на крају штрајка за нешто изборили, да је Влада то потписала, али не примењује и да би сада требало по свој логици ствари да поново позовемо чланство и просветне раднике због исте ствари”, додаје Јанковићева.

Ресорни министар Срђан Вербић је признао да нису испуњени сви услови договорени са просветарима и да ће разговори са синдикатима бити настављени. Министар каже и да се са синдикатима разговара сваке недеље и да су они укључени у примену посебног колективног уговора.

Срђан Вербић: Звао сам многе у Владу, нису хтели

Аутор: Ранко Пивљанин

Министар просвете Срђан Вербић на челу је ресора од 160.000 запослених. Превелика бројка и за једног физичара, а уз то бројно стање иде и немали број проблема.

Најновији је штрајк просветних радника, други по реду за две године министровања. Прошли је трајао скоро пола године, овај се захуктава. Како је дошло до њега?

- Ово је штрајк због дела Споразума о прекиду петомесечног штрајка који није испуњен. Када је тај споразум између Владе и синдиката потписан, у њега смо, морам да признам, ставили и неке ствари које су рачун без крчмара. Тамо стоји да ће локалне самоуправе да исплате јубиларне награде просветним радницима, а да притом нико није питао локалне самоуправе да ли имају новца за то. Ми данас имамо стотинак школа које су у блокади, зато што локалне самоуправе немају ни за редовне трошкове школа. Оно што можемо да урадимо јесте апел локалним самоуправама да им то буде приоритет. Многе локалне самоуправе се труде да то испуне, али то није свуда случај. Никада не штрајкују све школе. Оно што такође није испуњено, и ту је одговорност Министарства велика, јесте што још није изгласан Закон о основама система образовања и васпитања. Прилично сам сигуран да ће тај услов наредних дана бити испуњен и да ће закон бити у Скупштини.

Да ли ће тај закон бити изгласан?

- Ми играмо немачки до 92. минута и прилично сам сигуран да ћемо бар тај део испунити. Шта ће тим законом бити решено?

- То је један део који је досад био само у Посебном колективном уговору и тиче се, између осталог, и запошљавања и преузимања технолошких вишкова. Сада ће то бити уграђено у

закон, и то је један од важнијих захтева синдиката како да се прераспоређују запослени у нашим школама.

Да ли су просветни радници, са просечним примањима која су до 37.000, у понижавајућем положају?

- Постоје комплетирани подаци у које свако може да има увид и на основу којих је јасно да је просечна плата у просвети 39.000, а просечна плата наставника 45.000.

Зашто се онда износе подаци о 37.000?

- Има оних и са 37.000. То не значи да је то много и да је довољно и, наравно, желимо да се то промени. Истина је да је плата мања од републичког просека, али треба имати у виду да је просветна плата мања од републичког просека и у две трећине земаља у Европи, укључујући и Финску, коју наводе као земљу - пример изузетног образовног система. Чињеница је да је наша куповна моћ мала и да је већини мало оно што добија као плату: у здравству, просвети, администрацији...

Шта ако штрајк упозорења прерасте у протест са часовима скраћеним на тридесет минута?

- Штрајк видим као крајњу меру којој се прибегава само у изузетним случајевима и он је последица мањка комуникације и недовољног дијалога између државе и синдиката, а то сигурно не могу да препознам у разговору између Министарства просвете и синдиката. Ми заиста сваке недеље имамо састанке на различите теме и заједнички решавамо једну по једну ствар. Ако ичим можемо да се похвалимо, то је да је комуникација са синдикатима на знатно бољем нивоу него што је била. Заиста мислим да је једна од основних ствари коју морамо да урадимо да обезбедимо пуну примену Посебног колективног уговора. Министарство свакако јесте за то, ми смо то потписали и желимо да се у потпуности примењује.

Хоћете ли бити у прилици да завршите започете послове?

- Чињеница је да сам у Министарство звао људе са ауторитетом, знањем и великим капацитетом да мењају ствари. Желео сам да буду државни секретари или помоћници. Барем десет њих је рекло „не, хвала“. То само значи да велики део стручне јавности сада нема право да каже да је нешто могло бити урађено боље или више. Ми који смо радили урадили смо колико се може са оволиким капацитетом.

Шта је разлог да ти компетентни људи не прихвате понуду?

- Истини за вољу, ово је врло непопуларан посао. Улога је таква да је министар који се бави просветом априори крив за све шта год да се деси, почевши од вртића до категоризације научних часописа. Све је то у истом огромном ресору и ово заиста није позиција коју би људи пожелели.

Шта је вас определило да дођете на ово место?

- То је кључно питање - да ли гледам или кукам како се ништа не мења, или покушавам да нешто променим.

Плата?

- Плата свакако није. Мислим да је овај тим, који сам успео да окупим за ове две године, заиста урадио максимално што је могло да се уради за то време.

Хоћете ли бити у прилици да завршите посао? Питам у контексту нових избора?

- Многе ствари више зависе од академске заједнице него од тога ко је министар. Конкретно, Закон о високом образовању. Није добро да га напишу само министар и његов тим и да га пошаљемо на Владу или у Скупштину без шире расправе. Око тога мора да постоји консензус или високи степен сагласности. То је оно што поправља ситуацију. Увидели смо много ствари које треба мењати и сматрам да имамо расположење у академској заједници да се то заиста и уради. Недавно смо имали састанак са седамдесетак декана, ректора, професора људи који желе да мењају Закон о високом образовању. Постоји велика сагласност и за оне ствари које и ми у Министарству желимо да мењамо и једино тако се мењају велики системи.

Шта је кључни проблем високог образовања?

- Кључни проблем је свакако начин финансирања, односно начин како се финансира високо образовање. Направљена је велика грешка пре десетак година када се прешло на финансирање по студенту, односно што више студената, то више новца за одређени факултет. Није ни чудо што данас имамо велики број незапослених одређених профила. Морамо то да уредимо и контролишемо, тако да држава финансира оно што је важно за државу и оно што је у складу са развојем наше државе. Не можемо да финансирамо будућу незапосленост.

Имамо и проблем дуалног образовања. Премијер каже да је то спас за наше ђаке, ви тврдите да је тешко изводљиво, објасните?

- Више пута сам са премијером разговарао на ту тему и јако добро се разумемо. Знамо шта функционише у другим државама и како бисмо волели да функционише код нас. Ако постоји добар модел који бисмо желели да ископирамо, то су западноевропске високе струковне школе које образују кадрове за конкретне потребе тржишта рада. Они људи прво добију запослење, па се школују за то.

Зашто сте ви били против?

- Оно о чему сам говорио је интересовање ученика у средњим стручним школама, где они нису заинтересовани за те ствари. Они реално размишљају и виде какве су им могућности запошљавања и не уписују профиле који им не гарантују посао.

Имате ли опструкцију или подршку Владе за ваше потезе и намере?

- Свако министарство има мноштво приоритета и тешко је искомуницирати зашто је ово наше важније од неког другог министарства. Ипак, не треба заборавити да је просвета базична ствар.

Да ли су синдикати способни да се изборе за трајније побољшање радничких права?

Аутор: Ана Илић

Прошлогодишњи маратонски штрајк српских просветара завршен је, између осталог, обећањима о новом рачунању примања увођењем “платних разреда”. Тиме је проблем привремено одгођен, само да би поново искрсао ове године, отварајући истовремено и питање јесу ли синдикати способни да се изборе за трајнија побољшања положаја својих чланова.

За двадесет пети фебруар био је најављен штрајк упозорења просветних радница и радника, чланица и чланова репрезентативних просветних синдиката: Уније синдиката просветних радника Србије (УСПРС), Синдиката радника у просвети Србије (СРПС), Синдиката образовања Србије (СОС) и Гранског синдиката просветних радника Србије (ГСПРС) “Независност”. Отприлике у исто време, само годину дана раније, СОС и ГСПРС “Независност” потписали су Споразум о мирном решавању спорних питања са Владом Србије, тиме, са своје стране, прекинувши, како се наводи, најдужи штрајк у историји српске просвете (и тада организован од стране репрезентативних синдиката). Притисци ка прекиду штрајка били су подстакнути како смањивањем плата запослених у штрајку, тако и обећањима Владе – што у усменој форми легенде, што и њеним записом на хартији правничке тежине – да ће с почетка 2016. године бити уведени платни разреда, Деус ех мацхина свих (просветно) радничких проблема.

Не тако неочекивано, 2016. година осванула је без платних разреда на блиском видику. Увођење платних разреда, узгред, постављено је као ултиматум од стране Светске банке како би се Србији (и њеној Влади) обезбедила новчана средства (у форми кредита) у износу од 75 милиона долара, с циљем опсежног реформисања јавног сектора. Но, пре опсежних реформи потребне су, изгледа, оне иницијалне и “мање”, како би дотична свота кредита могла да постане опишљив ентитет.

Додатан проблем – из визуре синдиката – представља чињеница да увођење платних разреда (о ком се, без обзира на његово још не блиско остварење, преговара и договора) неће допринети ономе чему се потплаћено радништво Србије нада: повећању плата. Након серије једночасовних штрајкова упозорења од трећег фебруара, који су неколико дана касније резултирали седницом Социјално-економског савета (СЕС), одређени синдикати, попут репрезентативних просветних, увидели су да платни разреди нису никакав Деус ех маџина, будући да ће подразумевати само прерасподелу већ издвајаних и издвојених буџетских средстава, не и повећање издатака буџета Србије на јавни сектор или неки од посебних огранака.

Недостижни бољитак

Такође, како је један од исхода седнице СЕС-а стављање локалним самоуправама у надлежност да одређују основице радничких плата, питање је како ће на републичком нивоу доћи до уједначавања плата, чак и по заживљавању система платних разреда (чија је идеја-водиља, међу осталим, да се избегну географске дисторзије – примера ради, да неко/а запослен/а у Београду за исти посао прима већу плату него неко/а запослен/а у неком другом граду). Уступци извојевани након седнице СЕС-а су, чини се, минимални, иако није редак случај да се у реторици Владиних званичника/ца, па и представника/ца одређених синдиката, боје атрибутима од “знатни” до “историјски”. Новитет, након петнаест година, представља посебан обрачун топлог оброка (месечне накнаде за исхрану током рада) и регреса (за годишњи одмор), који су досад били обрачунавани у оквиру коефицијента (умножак основице плате) – а који варира зависно од врсте обављаног рада, начина његовог обављања и степена остварених радних предуслова. (Варирала је, дакле, чак и категорија топлог оброка!) Но, има ли места наде да ће и ти договорени уступци – и нова тура обећања, на Влади рачун – довести до опишљивог бољитка по радништво Србије?

Репрезентативни синдикати запослених у просвети очигледно сматрају да неће, а с обзиром на исувише знану флоскулу о осетном бољитку “од наредне године”, њихове сумње чине се итекако оправданим. Просветни синдикати, чији је (преко)петомесечни штрајк током 2014. и 2015. године наишао на мало испуњених договора и обећања, огледни су пример када се поставља питање: шта је, заправо, потребно да би штрајкови уродили плодом? Јасно је да радништво, у ма ком делу јавног сектора запослено, пристаје и на минималне уступке како би унеколико поправило свој депривирани положај. Међутим, тиме се постиже мало шта до “шминкања” бројних негативних последица; упоједињавање, као носећа снага неолиберализма, прети и кроз платне разреде и кроз појединачне штрајкове.

Проблем разједињености

Платни разреди, руку под руку с наумом да обезбеде исте плате за исте послове – и тиме ублаже (о искорењивању је прерано говорити) незанемарљиве диспаритете који постоје у односу између различитих географских подручја Србије, као и различитих радних места на којима се одређени посао обавља – илуструју и “тржишну утакмицу”, у којој доступан простор за пребацивања и оптужбе остаје унутарраднички; другим речима, изражавање незадовољстава постојећим стањем прети да изнутра разједини радништво, подстакнуто на међусобну конкуренцију кроз одмеравање учинака и доприноса на основу утврђеног сета критеријума. Надаље, подела синдиката на репрезентативне и нерепрезентативне, те неједнако учешће свих синдиката у доношењу одлука од општерадничког значаја, додатно слабе

потенцијал којим би се могло супротставити Влади, њеним парцијалним уступцима и неиспуњеним обећањима.

Организација радничке борбе (и) као синдикалне борбе морала би да превазиђе неке од иманентних проблема везаних за синдикално организовање – најпре, чињеницу да ће синдикати у појединим областима (култури, просвети, здравству итд.) бити усмерени првенствено на проблеме с којима се раднице и радници у дотичној области суочавају. Иако су тешкоће и неправде с којима се запослени/е у одређеној области суочавају неопозиве, те унеколико и специфичне, дотичне специфичности не смеју стати украј синдикализму као могућем, остваривом изразу општерадничке борбе. Синдикати, уједињени, представљали би отпорну и стабилну одскочну даску с које би најпре требало одговарати на изазове основним радничким правима, те, обезбеђивањем основице, и свим посебни(ји)м.

Напори да се радничка права побољшају и испоштују доводиће и даље до краткотрајних – или, пак, на неодређено време најављених – постигнућа, постигнућа партикуларних (а, имајући у виду и предизборни моменат у Србији – важећих само у реторици предизборних кампања), уколико радничка борба буде изнутра подривана, а солидарност разједињавана како дејством спољних, тако и дејством унутрашњих чинилаца. Штрајк упозорења просветних радница и радника најављен за двадесет пети фебруар не би требало да остане усамљени случај – не само у смислу штрајкова који би требало да уследе, већ и у смислу подршке конкретном штрајку. Мобилизација како других синдиката запослених у јавном сектору, тако и свих снага које би потпомogle радничку борбу, једини је обећавајућ предуслов да се, у систему који тлачи радницу и радника без обзира на део сектора коме припада, остваре бољици и за радништво у целини, и за његове поједине огранке.